

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з наукової роботи
Національного університету
кораблебудування імені адмірала
Макарова
Д-р техн. наук, професор

Г.В. Павлов

06 2026 р.

ВИСНОВОК

розширеного фахового семінару кафедри менеджменту
Факультету економіки та екології моря Національного університету
кораблебудування імені адмірала Макарова щодо наукової новизни,
теоретичного та практичного значення результатів дисертаційної роботи
Сумари Артема Олександровича на тему «Формування інтелектуального
потенціалу регіону в системі забезпечення інноваційно-цифрової моделі
розвитку», поданої на здобуття наукового ступеня доктора філософії за
спеціальністю 073 Менеджмент,
галузь знань 07 – Управління та адміністрування

Витяг

з протоколу № 9 засідання розширеного фахового семінару кафедри менеджменту
Факультету економіки та екології моря Національного університету
кораблебудування імені адмірала Макарова

від «18» червня 2026 року

ПРИСУТНІ:

1. Арчибісова Дарія Станіславівна, д-р філософії з менеджменту, викладач, викладачка кафедри менеджменту.
2. Бойко Євгенія Олександрівна, д-р екон. наук, професор, професорка кафедри менеджменту.
3. Волосюк Марина Валеріївна, д-р екон. наук, доцент, професорка без вч.зв. кафедри менеджменту.
4. Гришина Наталія Володимирівна, канд. екон. наук, доцент, доцентка кафедри менеджменту.
5. Дубінська Ірина Іванівна, канд. екон. наук, доцент, доцентка кафедри менеджменту.
6. Іртищева Інна Олександрівна, д-р екон. наук, професор, професорка кафедри менеджменту.
7. Іщенко Олена Анатоліївна, канд. екон. наук, доцент, доцентка кафедри менеджменту.
8. Крамаренко Ірина Сергіївна, д-р екон. наук, професор, професорка кафедри менеджменту.
9. Надточій Ірина Ігорівна, д-р екон. наук, професор, професорка кафедри економіки.
10. Сергійчук Сергій Ілліч, канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри

11. Сіренко Ігор Вікторович, канд. екон. наук, доцент, завідувач кафедри менеджменту.

12. Сумара Артем Олександрович, аспірант кафедри менеджменту.

13. Трунін Костянтин Станіславович, канд. техн. наук, доцент, доцент кафедри менеджменту

14. Трушлякова Антоніна Борисівна, канд. екон. наук, доцент, доцентка кафедри менеджменту.

15. Тубальцева Наталія Пилипівна, канд. екон. наук, доцент, доцентка кафедри менеджменту.

16. Фатєєв Микола Володимирович, канд. техн. наук, професор, професор кафедри менеджменту.

З присутніх: 6 докторів наук, 2 доктори філософії, 7 кандидатів наук – фахівці за профілем представленої дисертації.

Голова засідання – Сіренко Ігор Вікторович, канд. екон. наук, доцент, завідувач кафедри менеджменту.

ПОРЯДОК ДЕННИЙ:

Обговорення дисертації аспіранта кафедри менеджменту Сумари Артема Олександровича на тему «Формування інтелектуального потенціалу регіону в системі забезпечення інноваційно-цифрової моделі розвитку», представленої на здобуття наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 073 – Менеджмент, галузі знань 07 – Управління та адміністрування.

Науковий керівник – Крамаренко І.С., д-р екон. наук, професор, професорка кафедри менеджменту.

Тему дисертації «Формування інтелектуального потенціалу регіону в системі забезпечення інноваційно-цифрової моделі розвитку» затверджено наказом № 1064-уч від 28.11.2022 р. на засіданні Вченої ради Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова, протокол №10 від 25 листопада 2022 р.

СЛУХАЛИ: доповідь аспіранта кафедри менеджменту Сумари Артема Олександровича за матеріалами дисертації: «Формування інтелектуального потенціалу регіону в системі забезпечення інноваційно-цифрової моделі розвитку».

По доповіді було задано 6 запитань, на які доповідач дав правильні та ґрунтовні відповіді. Питання задавали: Надточій І.І., д-р екон. наук, професорка; Іртищева І.О., д-р екон. наук, професорка; Іщенко О.А., канд. екон. наук, доцентка; Дубінська І.І., канд. екон. наук, доцентка; Сіренко І.В., канд. екон. наук, доцент; Гришина Н.В., канд. екон. наук, доцентка; Тубальцева Н.П., канд. екон. наук, доцентка; Сергійчук С.І. канд. екон. наук, доцент.

ВИСТУПИ ПРИСУТНІХ:

З характеристикою наукової зрілості здобувача виступила науковий керівник – доктор економічних наук, професорка Крамаренко І.С. У своєму виступі вона відмітила успішне виконання аспірантом індивідуального навчального плану та індивідуального плану наукової роботи, дисертація якого є результатом самостійного дослідження та завершеною науковою працею, містить наукову новизну та виконана на належному науковому рівні. У виступі відзначила, що

особливої уваги заслуговує актуальність теми, що присвячена теоретико-методичних засад і розробці формування інтелектуального потенціалу регіону в системі забезпечення інноваційно-цифрової моделі розвитку. Також було підкреслено, що наукові результати дослідження орієнтовані на розроблення комплексу сучасних економічних механізмів та інноваційно-цифрової моделі формування розвитку інтелектуального потенціалу регіону. У цьому контексті напрацювання здобувача Сумари А.О. мають вагоме практичне значення.

З оцінкою дисертаційної роботи Сумари А.О. виступила доктор економічних наук, професор Бойко Є.О. Вона зазначила, що тема представленого дослідження є актуальною, присвячена комплексному обґрунтуванню концептуальних, методичних і прикладних засад формування інтелектуального потенціалу регіону в системі реалізації інноваційно-цифрової моделі розвитку. Відмітила, що робота має прикладне значення, що полягає в можливості застосування розроблених рекомендацій, спрямованих на формування інтелектуального потенціалу регіону як важливої складової забезпечення інноваційно-цифрової моделі розвитку. Винесені на захист результати дисертації повністю пройшли апробацію. Основні положення дисертації відображено в 13 наукових працях, зокрема 5 статті у наукових фахових виданнях України та 8 матеріалів конференцій. У роботі простежується системний та комплексний підхід до дослідження поставленої проблематики. Використання сукупності загальнонаукових і спеціальних методів дослідження забезпечило ґрунтовність аналізу, об'єктивність отриманих результатів та достовірність сформульованих висновків. Водночас окремі зауваження та дискусійні положення, висловлені під час аналізу роботи, мають переважно рекомендаційний характер і можуть бути враховані автором у подальших наукових дослідженнях. Зазначені зауваження не знижують наукової новизни, теоретичної значущості та практичної цінності роботи, яка заслуговує на позитивну оцінку. У цілому дисертаційна робота Сумари А.О. відповідає національним вимогам МОН до наукових кваліфікаційних праць на здобуття наукового ступеня доктора філософії та може бути рекомендована до захисту у разовій спеціалізованій вченій раді.

З оцінкою дисертаційної роботи Сумари А.О. виступила кандидат економічних наук, доцент Дубінська І.І. У своєму виступі вона зазначила, що дисертаційне дослідження, представлене здобувачем, та отримані в його межах результати характеризуються науковою новизною і мають належне практичне значення. Це підтверджує цілісність дослідження, ґрунтовність проведеного аналізу та достовірність сформульованих наукових положень і висновків дисертаційної роботи Сумари А.О. Зазначено, що робота містить науково обґрунтовані результати проведених здобувачем досліджень, які мають істотне значення, адже застосування наукових результатів дослідження орієнтовані на формування інтелектуального потенціалу регіону в системі забезпечення інноваційно-цифрової моделі розвитку. Дисертація є завершеним науковим дослідженням, виконана методологічно правильно з використанням сучасних методів теоретичних і методичних досліджень. Всі завдання дисертаційного дослідження повністю виконано. Є перспективи подальшого розвитку наукової діяльності. Дисертаційна робота Сумари А.О. відповідає національним вимогам МОН до наукових кваліфікаційних праць на здобуття наукового ступеня доктора філософії.

З оцінкою дисертації також виступили: кандидат економічних наук, доцентка, Гришина Н.В., кандидат економічних наук, доцентка, Іщенко О.А.,

кандидат економічних наук, доцент, Сіренко І.В., канд. екон. наук, доцентка Тубальцева Н.П. які відмітили високий науковий рівень дисертації, ретельність опрацювання складного і актуального науково-прикладного значення, адже теоретико-методичні засади та практичні рекомендації, обґрунтовані у дисертаційному дослідженні, є своєчасними та актуальними, оскільки спрямовані на вирішення сучасних завдань формування інтелектуального потенціалу регіону в умовах інноваційно-цифрових трансформацій. У роботі отримано науково-практичні результати, що відповідають поставленій меті дослідження, а також необхідному рівню дисертаційних досліджень на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальності. Дисертація оформлена якісно та пройшла перевірку на відсутність академічного плагіату. Здобувач під час навчання в аспірантурі продемонстрував фахову компетентність, відповідну вимогам стандарту вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня за спеціальністю 073 – Менеджмент, виключну дисциплінованість, здатність до креативного мислення, цілеспрямованість, наполегливість. Ці особисті якості надали можливість провести власне наукове дослідження, оформити його у вигляді цікавої й корисної дисертації та розлого опублікувати основні наукові результати. У ході обговорення дисертації до неї не було висунуто жодних зауважень щодо суті самої роботи. В цілому, дисертаційна робота Сумари А.О. відповідає вимогам до наукових кваліфікаційних праць на здобуття наукового ступеня доктора філософії.

УХВАЛИЛИ: прийняти такий **висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертаційного дослідження** Сумари А.О. на тему «Формування інтелектуального потенціалу регіону в системі забезпечення інноваційно-цифрової моделі розвитку»:

1. Актуальність вибраної теми досліджень.

Глобальні трансформації, де інтелектуальний потенціал та готовність до цифрових змін стають головними факторами конкурентоспроможності територій, витісняючи традиційні сировинні ресурси, формують актуальність вибраної теми. У сучасних умовах динамічного розвитку індустрії 4.0 та штучного інтелекту, спроможність регіону генерувати, утримувати та ефективно комерціалізувати знання визначає його життєздатність та економічну стійкість. Побудова дієвої інноваційно-цифрової моделі розвитку вимагає принципово нових підходів до управління людським капіталом, оскільки класичні методи регіонального планування вже не відповідають викликам сьогодення. Ситуація ускладнюється суттєвими диспропорціями між потребами цифрового ринку праці та реальними можливостями регіональної системи освіти, що поглиблює технологічний розрив між центром і периферією. Окрім цього, критичної гостроти набуває проблема масового відтоку висококваліфікованих кадрів, яка вимиває інтелектуальний фундамент громад і блокує впровадження високотехнологічних проєктів. Державна політика децентралізації та повоєнного відновлення також потребує переосмислення, адже без цифрової модернізації місцевого бізнесу та розвитку інноваційної інфраструктури неможливо забезпечити сталий економічний підйом. Саме тому виникає нагальна потреба у формуванні чітких організаційно-економічних механізмів, які зможуть об'єднати зусилля влади, науки та підприємництва для трансформації інтелектуальних здобутків у реальні цифрові інновації. Комплексне дослідження цих процесів дозволить створити стратегічний

інструментарій для адаптації регіональних економічних систем до вимог глобалізованого суспільства знань.

В умовах глобальної економічної турбулентності відбулося підсилення ознак агресивності та непередбачуваності в економічній сфері та актуалізувалася потреба дослідження формування інтелектуального потенціалу регіону в системі забезпечення інноваційно-цифрової моделі розвитку.

2. Зв'язок теми дисертації з державними програмами, науковими напрямками університету та кафедри.

Дисертаційне дослідження виконане відповідно до плану науково-дослідних робіт кафедри менеджменту Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова в межах теми «Інтеграційна модель розвитку регіонів в умовах війни: циркулярна економіка та фандрайзинг як драйвери» (державний реєстраційний номер (0126U002672)).

Наукові підходи та рекомендації щодо проєктів інноваційно-цифрового розвитку використовуються у практичній діяльності ГО Благодійна організація «Благодійний фонд «ЕКО ЛАБ» (довідка № 10 від 10.06.2026 р.). Методичні підходи до оцінювання інтегрального індексу інноваційно-цифрової зрілості впроваджено в освітній процес Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова МОН України (довідка № 58 від 01 лютого 2026 р.)

3. Достовірність та обґрунтованість отриманих результатів та запропонованих автором рішень, висновків, рекомендацій забезпечена коректністю постановки та проведення досліджень, застосуванням відповідних методів досліджень і підтверджується прогностичними результатами дослідження.

4. Ступінь новизни основних результатів дисертації порівняно з відомими дослідженнями аналогічного характеру.

Наукова новизна одержаних результатів полягає у тому, що в дисертації викладені теоретико-методичні засади і практичні рекомендації щодо формування інтелектуального потенціалу регіону в системі забезпечення інноваційно-цифрової моделі розвитку. Наукові результати дослідження орієнтовані на розроблення комплексу сучасних економічних механізмів та інноваційно-цифрової моделі формування розвитку інтелектуального потенціалу регіону. Найбільш важливими науковими результатами, що характеризуються новизною, є наступні положення:

удосконалено:

- організаційно-управлінську модель та математичний інструментарій розрахунку інтегрального індексу інноваційно-цифрової зрілості (I_{icm}) регіону (громади). На відміну від існуючих підходів (зокрема загальнодержавного DESI), методика базується на декомпозиції 5 секторальних блоків та поєднанні показників-стимуляторів із воєнно-економічними деструкторами, що дозволяє конвертувати різнопланові відносні й абсолютні параметри Державної служби статистики України в єдину безрозмірну шкалу та здійснювати точну періодизацію (шоковий та адаптивний етапи) і градацію територій за чотирма рівнями зрілості (від авангардного до кризового);

- Стратегію розвитку інтелектуального потенціалу регіону як комплексної, багаторівневої організаційно-управлінської моделі, яка трансформує наявний людський капітал, когнітивно-академічний базис та інфраструктурні цифрові ресурси у головний ендogenous драйвер технологічного прориву територій. На

відміну від наявних підходів, Стратегія має гнучку ієрархічно-компонентну структуру, що дозволяє здійснювати превентивне стрес-тестування та паспортизацію цифрової безпеки громад, забезпечуючи їхню технологічну стійкість в умовах воєнного стану;

- теоретико-методичний підхід до формування організаційно-економічного механізму управління інтелектуальним потенціалом регіону, який, на відміну від існуючих, трактується як складна багатогранна система цілеспрямованого регуляторного та інституційного впливу на функціонування мезоекономічних систем, що інтегрує в єдиний контур нормативно-правове, інформаційно-цифрове, методичне та інституційне забезпечення із сучасними цифровими інструментами (аналітичними, фінансовими, організаційними та технологічними). Сутнісною відмінністю механізму є системне врахування специфічного комплексу факторів впливу (воєнно-політичних, геополітичних, макроекономічних, ринкових, регуляторних, фінансово-економічних, організаційно-технологічних та соціально-психічних) і визначення регіонального фінансово-економічного моніторингу як базової платформи для трансформації контуру технологічного захисту всього простору регіону;

- компаративний аналіз та типізацію областей Причорноморського регіону за критерієм резильєнтності їхнього науково-технічного простору в період 2021–2024 рр., що дало змогу виокремити регіон з відносно стабільним фінансово-кадровим контуром (Одеська область) та периферійні регіони деструктивного впливу воєнного контуру (Миколаївська та Херсонська області). Удосконалена типізація є аналітичною основою для розробки стратегій диференційованого розвитку.

набули подальшого розвитку:

- концепція наскрізної цифровізації процесу оцінювання, що на відміну від традиційних статичних методик, запропоновано інтегрувати у систему моніторингу інтелектуального потенціалу сучасні цифрові інструменти (хмарну аналітику, системи штучного інтелекту та Big Data), що дозволяє перейти від ретроспективного аналізу минулих періодів до експрес-діагностики та управління ресурсами в режимі реального часу;

- класифікація факторів впливу на формування інноваційно-цифрової моделі шляхом виділення «факторів шокowego гальмування» (воєнні руйнування, міграція інтелектуального капіталу, кіберзагрози) та «факторів вимушеної акселерації» (необхідність автоматизації за браком кадрів, віддалена зайнятість), що дає змогу коригувати державну та регіональну інноваційну політику в умовах високої невизначеності;

- концептуалізація архітектури «суспільства знань» на мезоекономічному рівні, в частині визначення параметрів довгострокової конкурентоспроможності регіональних економічних систем. Доведено, що в умовах гібридних викликів Індустрії 4.0/5.0 життєздатність Південного макрорегіону безпосередньо залежить від швидкості конвертації локального інтелектуального потенціалу у наукомісткі продукти з високою часткою доданої вартості.

5. Перелік наукових праць, які відображають основні наукові результати дисертації.

Статті у наукових фахових виданнях, які включені до міжнародних наукометричних баз:

1. Шалухіна В. В., Ляшенко В. М., Черкаський Г. І., Ващиленко А. М., **Сумара А. О.** Формування інноваційного потенціалу на макро-, мезо- та мікрорівнях в умовах цифровізації. *Український журнал прикладної економіки та техніки*. 2023. Том 8. No 1. С. 41–46. DOI: <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2023-1-6>

2. **Сумара А. О.**, Бондаренко Є. В. Освіта, наука та цифрові технології як ключові чинники розвитку інтелектуального потенціалу регіону. *Збірник наукових праць НУК*. 2024. No 3(496). С. 136–141. DOI: [https://doi.org/10.15589/znp2024.3\(496\).20](https://doi.org/10.15589/znp2024.3(496).20)

3. **Сумара А. О.**, Бондаренко Є. В. Інтелектуальний потенціал регіону: багатогранність ініціалізації, виклики та стратегії розвитку. *Збірник наукових праць НУК*. 2024. No 3(496). С. 142–146. DOI: [https://doi.org/10.15589/znp2024.3\(496\).21](https://doi.org/10.15589/znp2024.3(496).21)

4. Крамаренко І. С., **Сумара А. О.** Аналіз інтелектуального потенціалу регіону в системі забезпечення інноваційно-цифрової моделі розвитку. *Ефективна економіка*. 2025. No 11. DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2025.11.36>

5. **Сумара А. О.** Концептуальні засади інтелектуального потенціалу регіону в умовах цифрової трансформації. *Ефективна економіка*. 2026. No 5. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2026.5.193>

Матеріали апробаційного характеру:

6. Крамаренко І. С., Ляшенко В. С., **Сумара А. О.** Розвиток регіонального інвестиційного менеджменту. *Управління ресурсним забезпеченням господарської діяльності підприємства реального сектора економіки: матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції з міжнародною участю (м. Полтава, 27 жовтня 2022 р.)*. Полтава: ПДАУ, 2022. С. 11–13.

7. Крамаренко І. С., Ляшенко В. С., **Сумара А. О.** Формування інвестиційного потенціалу регіону в умовах перманентних кризових явищ. *Менеджмент XXI століття: глобалізаційні виклики: матеріали VII Міжнародній науково-практичній конференції (м. Полтава, 18 травня 2023 р.)*. Полтава: ПДАУ, 2023. С. 208–210.

8. **Сумара А. О.** Аналіз існуючих підходів до визначення поняття «інтелектуальний потенціал регіону» та «інноваційно-цифрової моделі розвитку». *Миротворча освіта заради консолідованої та людиноцентричної Європи: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Київ, 16 червня 2023 р.)*. Київ: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2023. С. 15–18.

9. Бездольний Д. С., Антоненко А. А., **Сумара А. О.**, Ващиленко А. М. Управління проектами регіонального розвитку в умовах воєнного стану. *Сучасні інноваційно-інвестиційні механізми розвитку національної економіки в умовах євроінтеграції: матеріали X Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції (м. Полтава, 09 листопада 2023 р.)*. Полтава: Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», 2023. С. 48–50.

10. Ляшенко В., **Сумара А.**, Антоненко А., Курбатов О., Бездольний Д. Проекти розвитку та повоєнного відновлення: проблеми та перспективи. *Актуальні вектори відновлювальної трансформації економіки України: матеріали Наукових економічних читань (м. Миколаїв, 30.11–01.12.2023 р.)*: у 2 т. Т. 1. Миколаїв: Іліон, 2023. С. 71–76.

11. Бездольний Д. С., Шалухіна В. В., **Сумара А. О.** Регіональний розвиток в умовах воєнного стану. *Управління ресурсним забезпеченням господарської діяльності підприємств реального сектору економіки: матеріали IX Всеукраїнської науково-*

практичної Інтернет-конференції (м. Полтава, 13 листопада 2024 р.). Полтава: ПДАУ, 2024. С. 111–113.

12. Paliy V. S., Mykhasko T. U., Cherkasskyi H. I., **Sumara A. O.** Digitization of business processes as a prerequisite for their development in an unstable environment. *Актуальні аспекти науково-технічного і соціально-економічного розвитку України: погляд молоді*: матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих вчених і здобувачів вищої освіти (м. Первомайськ, 15 травня 2025 р.). Первомайськ, 2025.

13. **Сумара А. О.** Аналіз інтелектуального потенціалу регіону в системі забезпечення інноваційно-цифрової моделі розвитку. *Забезпечення сталого розвитку економіки України в повосенний період*: матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Запоріжжя, 19 червня 2025 р.). Запоріжжя: МДПУ імені Богдана Хмельницького, 2025.

6. Особистий внесок здобувача в отриманні наукових результатів.

Основні наукові результати, висновки та рекомендації, які наведені у дисертації та виносяться на захист, отримані автором самостійно та опубліковані в 11 наукових працях. У роботах, опублікованих у співавторстві, авторові належать такі результати: у [1] – формування інноваційного потенціалу як складової інтелектуального на макро-, мезо- та мікрорівнях в умовах цифровізації; у [2] – складові освіта, наука та цифрові технології як ключові чинники розвитку інтелектуального потенціалу регіону; у [3] – виклики та стратегії розвитку інтелектуального потенціалу регіону; у [4] – аналіз інтелектуального потенціалу регіону в системі забезпечення інноваційно-цифрової моделі розвитку

7. Апробація основних результатів дослідження на конференціях, симпозіумах, семінарах, тощо.

Основні положення і результати дисертаційного дослідження доповідались і обговорювались на VI Всеукраїнській науково-практичній Інтернет-конференції з міжнародною участю «Управління ресурсним забезпеченням господарської діяльності підприємства реального сектора економіки» (м. Полтава, 27 жовтня 2022 р.); VII Міжнародній науково-практичній конференції «Менеджмент ХХІ століття: глобалізаційні виклики» (м. Полтава, 18 травня 2023 р.); Всеукраїнській науково-практичній конференції «Миротворча освіта заради консолідованої та людиноцентричної Європи» (м. Київ, 16 червня 2023 р.); X Міжнародній науково-практичній Інтернет-конференції «Сучасні інноваційно-інвестиційні механізми розвитку національної економіки в умовах євроінтеграції» (м. Полтава, 09 листопада 2023 р.); Наукових економічних читань «Актуальні вектори відновлювальної трансформації економіки України» (м. Миколаїв, 30.11-01.12.2023 р.); IX Всеукраїнській науково-практичній Інтернет-конференції «Управління ресурсним забезпеченням господарської діяльності підприємств реального сектору економіки», (м. Полтава, 13 листопада 2024 р.); II Всеукраїнській науково-практичній конференції молодих вчених і здобувачів вищої освіти «Актуальні аспекти науково-технічного і соціально-економічного розвитку України: погляд молоді» (м. Первомайськ, 15 травня 2025 р.); II Всеукраїнській науково-практичній конференції «Забезпечення сталого розвитку економіки України в повосенний період» (м. Запоріжжя, 19 червня 2025 р.).

8. Наукове значення виконаного дослідження із зазначенням наукових галузей та розділів програм навчальних курсів, де можуть бути застосовані отримані результати.

Наукове значення виконаного дослідження полягає в основних положеннях, висновках і рекомендаціях спрямованих на обґрунтування теоретико-методичних та практичних засад формування інтелектуального потенціалу регіону в системі забезпечення інноваційно-цифрової моделі розвитку, які одержані у процесі дослідження, науково-обґрунтовані та достовірні. Це підтверджується: по-перше, опрацюванням здобувачем широкого кола інформації, отриманої із її вторинних та первинних джерел; по-друге, використанням системи наукових теоретичних підходів та загальнонаукових та економічних методів: *аналізу та синтезу* – для здійснення комплексної оцінки сучасного стану та структурних елементів інтелектуального потенціалу регіону; *систематизації та узагальнення* – для виявлення передумов, чинників та індикаторів формування інноваційно-цифрової моделі регіонального розвитку; *компаративний аналіз* – для дослідження міжрегіональних диспропорцій та інноваційних трендів у розвитку екосистем знань; *статистичні методи* – для характеристики динаміки соціо-економічних показників, оцінки міграційних процесів та рівня цифровізації територій; *графічний і картографічний методи* – для наочного відображення результатів дослідження, зокрема просторового розміщення елементів інноваційної інфраструктури та інтелектуальних хабів; *метод рейтингування та індексного аналізу* – для впорядкування характеристик та індикаторів, що визначають готовність регіонів до цифрової трансформації.

9. Практична цінність результатів дослідження із зазначенням конкретного підприємства або галузі народного господарства, де вони можуть бути застосовані.

Висновки і пропозиції дисертаційного дослідження можуть бути використані як практичні рекомендації щодо формування інтелектуального потенціалу регіону в системі забезпечення інноваційно-цифрової моделі розвитку.

10. Оцінка структури дисертації, її мови та стилю викладання.

Дисертаційна робота складається з анотації, вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, що містить 82 найменування, та двох додатків. Загальний обсяг роботи становить 240 сторінок, у тому числі 200 сторінок основного тексту. Робота ілюстрована 34 таблицями та 10 рисунками. Рукопис дисертаційної роботи викладено літературною українською мовою. Автор дотримувався стилістичних правил висвітлення матеріалів наукового дослідження. Для підготовленого тексту характерні: чітка структуризація, однозначність уживання термінології, доступність розуміння поглядів автора, точність формулювань, логічність, послідовність та доказовість науково-практичних узагальнень й висновків. Отже, дисертація за структурою, мовою та стилем викладення відповідає вимогам до оформлення дисертацій.

УХВАЛИЛИ:

1. Дисертаційна робота Сумари Артема Олександровича на тему «Формування інтелектуального потенціалу регіону в системі забезпечення інноваційно-цифрової моделі розвитку» є завершеною науковою працею, в якій розв'язано конкретне наукове завдання, а саме обґрунтуванні й розробленні науково-методичних та науково-практичних рекомендацій спрямованих на розкриття та обґрунтування теоретико-методичних та практичних засад формування інтелектуального потенціалу регіону в системі забезпечення інноваційно-цифрової моделі розвитку, що має важливе значення для галузі знань 07 – Управління та адміністрування, а саме спеціальності 073 – Менеджмент:

а) основні результати дисертації висвітлені в 13 публікаціях, з яких 5 статей в наукових фахових виданнях, які включені до міжнародних наукометричних баз, а також 8 – у матеріалах міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференцій;

б) дисертація відповідає вимогам наказу МОН України №40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження вимог до оформлення дисертації», Постанови Кабінету Міністрів України № 44 від 12.01.2022 р. «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (із змінами внесеними згідно з Постановами КМ № 341 від 21.03.2022, № 502 від 19.05.2023, № 507 від 03.05.2024);

в) враховуючи наукову зрілість та професійні якості Сумари Артема Олександровича на тему «Формування інтелектуального потенціалу регіону в системі забезпечення інноваційно-цифрової моделі розвитку», рекомендується до захисту у разовій спеціалізованій вченій раді.

2. Пропонувати Вченій раді НУК імені адмірала Макарова утворити разову спеціалізовану вчену раду у складі:

Голова: доктор економічних наук, професор Надточій Ірина Ігорівна, заступник директора з навчально-методичної та наукової роботи Херсонського навчально-наукового інституту Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова.

Члени:

Рецензенти:

- доктор економічних наук, професор Іртищева Інна Олександрівна, професор кафедри менеджмент Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова;

- кандидат економічних наук, доцент Дубінська Ірина Іванівна, доцент кафедри менеджменту Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова.

Опоненти:

- доктор економічних наук, професор, Шапошніков Костянтин Сергійович, проректор з наукової роботи та міжнародних зв'язків Закладу вищої освіти «Університет трансформації майбутнього»;

- доктор філософії з менеджменту, доцент, Міненко Софія Іванівна, доцент кафедри менеджменту, бізнесу і адміністрування Державного біотехнологічного університету.

За ухвалу проголосували:

«За» – 15

«Проти» – немає

«Утримались» – немає

Голова засідання кафедри,
канд. екон. наук, доцент,
завідувач кафедри менеджменту

Ігор СІПЕНКО

Гарант освітньої програми
«Менеджмент», рівня вищої освіти
«Доктор філософії»
д-р екон. наук, професор

Ірина КРАМАРЕНКО